

להיות מנהל בית-ספר, או מהנדס, או משהו כזה.

ואז אמרתי, למי שהייתי צריכה להגיד, שאתעניין בגורלו של הצעיר, אבל רק בתנאי שהוא ישמע בקולי ולא יידרדר. לא יעשן סמים, ויסכים ללמוד בכלא. ניסים הקשיב לדבריה של חיה וולקר בסגנון רשע, הבטיח להיות ילד טוב להבא, ואז הודיעה לו רעיית ראשהעיר כי תבקש חנינה עבורו. לצורך זה הוקם "הוועד הציבורי למען ניסים לביא" ו"גוייסו בעיר בתים תושבים אמידים, כגון קבלנים ומנהלי-חברות.

על-מנת להרגיע ולעודדו, הוגשה מייד בקשה לנציבות שירות בתי-הסוהר, ל"העבירו לכלא באר-שבוע, שם מצויים חדרים מיוחדים, בהם יכולים האסירים ל"התייחד עם נשותיהם.

מי אתה,

ניסים לביא?

מי הוא הצעיר, שהצמרת המיפלגתית של בתים נחלצה לעזרתו, כאיש אחד?

היה זה באחד מימי סוף שנת 1971. הר שעה היתה 7.55 בבוקר, כאשר הובא מישי-לוח-הכסף היומי לסניף בנק לאומי ב"ראשון-לציון. כאשר פתח סגן מנהל-הבנק

לביא בדרך לכלא

את הכספת, שמונה דקות מאוחר יותר, זינקו פנימה, דרך הכניסה האחורית, ארבי עה שודדים רעולי-פנים וחמושים.

אחד החל ממלא בכסף את השקים הרי-קים שהביא עימו, שני חיפה עליו בעוזי דרוך, שלישי איים בנישקו על גבר ואשה שלקח כבני-ערובה, ורביעי איבטח את הכניסה הראשית. תוך שלוש דקות תם הכל, והרביעייה יצאה במרוצה אל הג'יפ שהמתין בחוץ. שני שומרי-פרדסים שישבו בבית-קפה סמוך שלפו את אקדחיהם ו"פתחו באש. השודדים השיבו אש, ואחד השומרים נפצע בראשו.

הג'יפ נעלם מן העין, ועימו ארבעה השודדים והשלל: רבע מיליון לירות. היה זה שוד חסר-תקדים כימעת בהיסטוריה הפשע הישראלית, והממשותף כולה התר גייסה לפעולה. תוך שלוש שעות כבר בוצע המעצר הראשון.

כך נפלו בידי המישטרה ניסים לביא (אז בן 21) מבתי-ספר, וחבריו אורי מיוזחי, רחמים הרוש, חיים חאדי ובן חורידווידי (שהיה לאחר-מכן עדי-המלך במישפט נגד חבריו).

שמונה-עשר יום לאחר השוד גילתה הר מישטרה את השלל, ואת נישקם של השוד-דים. היה זה יום-חג, סוף-סוף נתפס ניסים לביא "על חם". מאחוריו היתה כבר שרשרת ארוכה של מעצרים: 23 תוך שנה אחת, ביניהם מעצרים על חשד בשוד ורצח. אך מדי הגיעו לבית-המישפט, בכל אחד מהמיקרים הללו, שוחרר ניסים מחוסר הוכחות.

בפני שופטי בית-המישפט-השלוש בתל-אביב תיארו חוקרי-המישטרה את ניסים לביא כ"ראש כנופיה פשע אלימה, מנהיג כנופיה, הסיציליאני" (היא כנופיה בתל-אביב). פושע מסוכן לציבור, המסוגל לחסל אדם כמו נזוב. המסוכנים שבפושעי תל-אביב נמנעים מלהתנגש עימו. שהוא חושד במישחו בכניסה — הוא נוקם ב"אכזריות".

ניסים לביא כפר באשמת ההשתתפות בשוד, אך ב"המישפט המחוזי בתל-אביב מצא אותו אשם, ושלח אותו לכלא לתקופה של 17 שנה.

אשתו, אותה נשא בהיותו אסיר, עוד לפני פרשת השוד בבנק לאומי בראשון-לציון, הבטיחה לחכות לו. בנג, ציון, גולד כאשר היה אביו כבר בכלא.

לא כדאי

לשאול שאלות

היה וולקר, אשת ראשהעיר, נרתמה במרץ למיבצע הצלתו של ניסים לביא. נסיון להציל אדם שהתדרדר לחיי-פשע — הוא דבר יפה, הראוי לשבח. אבל כשי-נסיון זה נעשה בידי אשת פוליטיקאי הר מודה בכך שחברי הפושע הבטיחו תמורה פוליטית — זוהי תופעה המעוררת דאגה. היא עצמה יודעת מה היא רוצה — וכך היתה תמיד. בצעירותה, יצאה ל"ארצות-הברית עם 10 דולר בילבד בכיסה, עבדה ולמדה את תורת הקוסמטיקה במשך שלוש שנים. ליצחק וולקר נישאה באדי-אבבה בירת אתיופיה, כאשר שהה שם בשליחות ממלכתית. מאז ביקרה כבר כ-20 ארצות. חיה היא דור שמיני בארץ; שני בנותיה ובנה — הדור התשיעי.

ואת ידידיה החדשים, חבריו של ניסים המסייעים בידה במיבצע-ההצלה, היא משבחת בכליפה. "הם מאד עדינים", היא אומרת. "הם לא יגועו בדבר בעל-ערך ב"בית, לא יסתובבו בדירה, כמו שעושים האנשים המכובדים. הם מעריכים מאד את הכבוד העצמי, ואי-אפשר לקנות אותם ב"כסף.

"והם גם מאד נאמנים. כשניסו להדיח את בעלי מראשות-העיר, הציעו האנשים האלה לעזור לו. לטפל באלימות בגורמים האלה שעשו לו צרות. אבל בעלי לא רצה אפילו לשמוע על זה. אחר-כך הם באו אלי, ושאלו אותי: תגיד, בעלך משוגע? אבל בעלי הוא פשוט לא כזה. מי שהשתמש באלימות היה ראשהעיר הקודם, רוט-שילד.

אחד המכירים החדשים שלי" מספרת חיה וולקר. "הוא בחור בן 24, נכה שנפגע בתאונה בהיותו חייל צה"ל. הבחור הזה לקח אותי פעם, להראות לי מקומות-מיפגש של גברים וגשים השייכים לעולם התחתון. הוא גם סיפר לי דברים שזיעזעו אותי, על חייהם של חבריו.

"התוצאה היתה שאחרי זה לא יכולתי לישון בלילות. אני משוכנעת שמישהו צריך לעזור להם. אבל איך? סידרתי עבורו הבחור תזה עבודה, הודעתי לו שיוכל ל"התחיל מייד לעבוד כמלצר.

"הוא תפס אותי ביד ושאל: את צוחקת ממני? אני לא אעבוד כמלצר! הוא היה רגיל להרוויח תוך יום 300 ל"י, ולבזבז אותן מייד. פעם, כשחזר ממאסר בבית-הכלא, גילה לי הבחור: אנחנו כוח בכלא הזה. שני-שליש מהבחורים הם מבתי-ספר, ורק שליש אחרים.

"בבתי-ספר הרבה מישפחות שבניהן נמ"צאים בכלא. שוטר אחד סיפר לי — מגילה חיה, שכ-170 מתושבי העיר נמצאים כעת בבתי-סוהר שונים. כדי להבין, יש לדעת שלבתי-ספר פוגו מישפחות מיפו ומסלמה. יש שם מישפחות עם 12 ילדים.

"גם אני רציתי שיתיי לי 12 ילדים. כתר-צאה ממילחמת יום-הכיפורים איבדתי ילד, כשהייתי בחודש השישי."

כאשר נשאלה חיה וולקר מה ידוע לה על השמועות שחבריו-לכנופיה של ניסים לביא ממשיכים לקבל הוראות מהבוס שלהם, אף שהוא יושב מאחורי סורג ו"ברית, ועל כך שנופית בתי-ספר מוסיפה לפעול תוך קשר הדוק עימו, השיבה: "אני לא מציעה לאף אחד להכניס את האף שלו בעניינים האלה. הם לא אוה-בים את זה."

במדינה

תביעות

מחירים של חיים

בעיקבות תאונה טראגית אודן

מישרדי-הביטחון למסור חומרי

עדויות — והוגשה תביעת

הפיצויים הגדולה בתודות המדינה

ההתפוצצות הפיטאומית החרידה את הר מיפעל. לעיני עובדי התעשייה הצבאית, שמיהרו למקום לשמע הנפץ העז, ניגלה מחזה מחריד.

חברים-לעבודה, אברהם טראוב, שהועף ממקומו למרחק, היה מוטל על הריצפה

פיצויים נגד מישרדי-הביטחון. התביעה הגדולה ביותר. התביעה הראשונה שהגישו עורכי-הדין שלו, אמנון זיכרונני ואלי זוהר, עמדה על 800 אלף לירות. בשבוע שעבר הגדילו אותה ל"מיליון ושבע-מאות אלף לירות (1,700,000!) הפרקליטים טוענים כי טראוב לא קיבל במקום-עבודתו ציוד-מגן, כנדרש. הוא עבד כבגדים רגילים, כשהוא חבוש כובע-טמבל. המעבידים טוענים, לעומתם, כי טראוב קיבל ציוד-מגן, בגדים חסיני-אש וקסדת-מגן מיוחדת, אך לא השתמש בהם בעת שאירעה התאונה. טראוב עצמו טוען שציוד מעין זה לא היה כלל בנמצא ב"מקום.

כאשר ביקשו עורכי-הדין את חומר הר

תמונות השבוע

"רק לשוטרות מותר", פלט עובד-אורח ביום הרביעי האחרון, כאשר נזירת-מישטרה מסוג "פורד אסקורט" נעצרה ליד מוכרת-התירס הניצבת ליד קולנוע "תל-אביב" בתל-אביב, בקרן הרחובות פינסקר וביזנצ'ון, עתה עם שניים מגולגיה על המירכבה (בתמונה למעלה), כששלוש השוטרות היושבות בתוכה (סמלת יושבת ליד החגה) קוראות למוכרת, ומזמינות שדושה קליחיתירס. אפילו צפירתו של נהג אמין שנעצר מאחרי הניידת, אשר חסמה את נתיבו, לא הפריעה לשוטרות להמתין עד שהמוכרת תביא להן את התירס, תשוב ותביא את המימלחה. אחר כך חזרו לזווג (השוטרת כמושב האחורי עם קלחיתירס ביד), ורק אז החלה תחנתה לנסוע, כשביד אחת היא אוזנות כחגה ובאחרת בתירס.

מסקנות, אותו צברה ועדת-החקירה שמונ"תה עליידי מישרדי-הביטחון לחקור את המקרה — נענתה בקשתם בסירוב מוח"לט.

מצויידים בסירוב זה, פנו אל בית-המישפט המחוזי בתל-אביב, השיגו שם צו, שאותו הוציא השופט יצחק רווח, המחייב את מישרדי-הביטחון למסור לידי זיכרונני וזוהר את חומרי-העדויות של ועדת-החקיר"רה.

הקרוב על תביעת-הפיצויים הגדולה ביותר שהוגשה אייפסם במדינת ישראל עור"מד להתחדש בימים אלה, במלוא עוזו. בהחלטה שתתקבל, אין ספק שלמראהו של אברהם טראוב, כיום, יהיה מישקל רב.

בערימה חסרת-צורה, כאבן שאין לה הופ"כיו. לא נותרה תיקווה רבה לחייו.

טראוב (50). נשוי ואב לבת, עלה לארץ ב"1962, מנורוגיה. הוא החל לעבוד ב"תעשייה הצבאית כפועל, עד שאירעה הר תאונה הטראגית, לפני ארבע שנים.

מצבו היה נואש, אך הוא נותר בחיים — אם אפשר לכנות זאת כך. חצי גופו נשרף כליל, ידיו הפכו מקלות-עץ יבשים. חסרי-תנועה, והוא התעורר, הוא אינו מסיר גל לעשות עוד דבר לבדו, ויהיה תלוי ב"חסידי אחרים עד יומו האחרון. משך שלוש שנים רצופות שכב בבתי-החולים שונים, ועבר כ-30 ניתוחים. אך משיצא מבית-החולים, לפני כשנה, הגיש טראוב תביעת-